

Lausunto

Valtion työmarkkinalaitos

24.2.2026

VN/13357/2025

VN/13357/2025-VM-17

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtion työmarkkinalaitoksen lausunto; säästövapaa**Yleistä**

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallitus uudistaa työelämän lainsäädäntöä työllistämisen esteiden purkamiseksi ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseksi (4.1 Talouskasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudistukset).

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2025 päättämien kirjausten mukaan säästövapaa koskevaa sääntelyä muutetaan niin, että jatkossa työnantaja päättäisi säästövapaan pitämisen ajankohdan kuten muidenkin vuosilomien kohdalla, ellei muuta sovita.

Esityksen tavoitteena on purkaa työllistämisen esteitä ja vahvistaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksiä. Muutosten tavoitteena on ratkaista käytännössä esiintyneet ongelmat, jotka liittyvät työntekijöiden säästövapaiden pitämiseen työnantajan tuotanto tai palvelutoiminnan kannalta vaikeina ajankohtina.

Valtion työmarkkinalaitos näkee perusteltuna säästövapaa koskevan sääntelyn kehittämistä esitettyyn suuntaan.

Valtion virka- ja työehtosopimus vuosilomista

Työ- ja virkaehtosopimuksilla voidaan poiketa lain säädöksistä vuosilomalain 30 §:ssä säädetyn mukaisesti. Valtion vuosilomista annetun virka- ja työehtosopimuksen mukaan säästövapaa annetaan viraston ja virkamiehen tai työntekijän tarkemmin sopimana ajankohtana viimeistään viiden vuoden kuluessa sen lomavuoden päättymisestä, jonka vuosilomasta säästövapaa oli säästetty.

Valtion työmarkkinalaitos kiinnittää huomiota siihen, että vuosilomia ja säästövapaita annettaessa kiinnitetään huomiota tasapuolisuuteen. Säästövapaat tulisi voida antaa ennen palvelusuhteen loppumista. Tilanteissa, joissa säästövapaa ei ehditä antaa/pitää ennen palvelussuhteen loppumista, säästövapaa maksetaan virkamiehelle/työntekijälle lomakorvauksena. Mikäli säästövapaa on pitämättä suuri määrä, voi tästä aiheutuva kustannus olla työnantajalle suuri. Lomakorvaus luetaan myös eläkkeeseen oikeuttavaksi ansioksi, mutta sen vaikutus lopulliseen eläkkeeseen jää kuitenkin hyvin pieneksi.

Valtion virka- ja työehtosopimukseen sisältyy siis määräyksiä säästövapaan antamisesta. Ehdotus ei puutu voimassa olevan työ- ja virkaehtosopimusten määräyksiin, joten esityksellä ei ole suurta vaikutusta säästövapaan antamiskäytänteisiin valtiolla. Vaikutus kohdentuu enemmän yksityiseen sektoriin, jossa työehtosopimukseen sisältyy yleisesti vähemmän määräyksiä säästövapaan antamisesta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Neuvottelujohtaja

Sari Ojanen

Hallitusneuvos

Jouko Hämäläinen

Liitteet

Jakelu

TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi

VN/13357/2025-VM-17

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: